

**--МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва**

Затверджено
на засіданні кафедри
музикознавства та хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри Дубровний Т. М.

**Силабус з навчальної дисципліни
«Фортепіано»,
що викладається в межах ОП «Хорове диригування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво**

Назва курсу	Фортепіано
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв Кафедра музикознавства та хорового мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	ДУБРОВНИЙ Тарас Миколайович , кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри музикознавства та хорового мистецтва ЛАЗАРЕВСЬКА Ольга Миколаївна , кандидат психологічних наук, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва МЛЯДЕНОВА Тетяна Валеріївна , доктор філософії, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	taras.dubrovnyy@lnu.edu.ua olga.lazarevska@lnu.edu.ua tetiana.mladenova@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди, 13.30–14.50 год. (вул. Валова, 18) Для онлайн-консультації. треба попередньо звернутися до викладача з листом на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/fortepiano-025-op-khorove-dyryhuvannia
Інформація про курс	Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано» передбачає опанування зразків українського та зарубіжного інструментального музичного мистецтва, володіння теоретичними та практичними основами аранжування музики, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (ансамблю, хору). Метою дисципліни є підготовка кваліфікованих музикантів із високим рівнем виконавської майстерності, глибокими фаховими знаннями для самостійної діяльності в якості хорових диригентів.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Фортепіано» є завершеною нормативною дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для ОП «Хорове диригування» першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в I-II семестрах в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС).
Мета та цілі курсу	Метою викладання дисципліни «Фортепіано» є підготовка кваліфікованих музикантів із високим рівнем виконавської майстерності, глибокими фаховими знаннями для самостійної діяльності в якості хорових диригентів. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань : - формування здатності виявляти музикальність, виконавські, інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність хорового диригента в результаті професійного опанування гри на музичному інструменті; - оволодіти різними за стилем та формою фортепіанними та хоровими творами (супровід), формування виконавських навичок акомпанементу з урахуванням специфіки різних видів та жанрів музичної творчості, що передбачає необхідний технічний рівень виконання, розкриття художнього змісту твору, створення власної інтерпретації (за участю соліста або творчого колективу) із врахуванням набутого виконавського досвіду;

	<p>- формування здатності відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів мистецтва в результаті оволодіння музичним інструментом;</p> <p>- формування здатності застосовувати знання, вміння, навички, виконавський досвід у професійній діяльності.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано: Підручник. Львів: ЛДМА, 2001. 2. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: Підручник. Львів, 2014. 344 с. 3. Клиш В. Українська фортепіанна музика. К., 1980. 4. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с. 5. Кияновська Л.О. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання його індивідуального стилю. //Українська музика: Науковий часопис. Число 3(13). – Видавець – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка. – Львів, 2014. 6. Поліщук А. Особливості фортепіанної творчості Йоганнеса Брамса. / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії». Київ: КНУКіМ, 2021. С. 254-257. 7. Ревенко Н. Розвиваюче навчання у процесі інструментальної підготовки студентів-піаністів. / Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні»: Збірник тез доповідей (I частина). Миколаїв: ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», 2018. С. 141- 144. 8. Ревенко Н. Фортепіанні поліфонічні цикли європейських композиторів ХХ століття в інструментальній підготовці студентів-піаністів. / Журнал «Молодий вчений» № 1(65). Херсон, 2019. С. 386-389. 9. Стилiстика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: навчально-методичний посiбник для студентiв вищих навчальних закладiв / Н. С. Свириденко; Київ, ун.ім. Б. Гринченка. – К.: Київ.ун-т ім. Б. Гринченка. – 2017. 10. Юник Д.Г. Самокорекція виконавської діяльності музикантів інструменталістів/ Науковий часопис НПУ ім.. М. Драгоманова// Теорія і практика мистецької освіти, вип.. 17 (22). – 2015. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альбом юного піаніста [ноти] : музичні твори, інструментальні / Упоряд. С. О. Лешук, О. А. Колесник. Вінниця : Нова Книга, 2009. 107 с. 2. Барвінський В. Фортепіанні п'єси для дітей. Тернопіль : Лілея, 1996. 24 с. 3 3. Бобалік Я. Різнобарвна веселка нот: Метод. посіб. для фортепіано (почат. період навчання). Івано-Франківськ : [б. в.], 2001. 128 с. 4. Брилін Е. Сонячне намисто. Українські народні пісні в обробці для фортепіано : репертуарний навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2015. 92 с 5 Скуратовський В. Альбом для дітей. Фортепіано. Педагогічний репертуар мистецької школи. Київ : Мелосвіт, 2018. 28 с.

Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	Три кредити. Всього 90 годин. З них 32 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - достатній обсяг фортепіанної літератури різної за стилем та формою; - традиційні та альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності; - про виконавські навички, що передбачають необхідний технічний рівень виконання, розкриття художнього змісту твору на основі глибокого і точного прочитання нотного тексту, створення власної інтерпретації із врахуванням набутого виконавського досвіду; - особливості володіння художнім потенціалом інструменту на рівні достатньому для вирішення творчо-виконавських завдань хорового диригента; - виявляти здатність до самоактуалізації, саморозвитку та самокорекції у процесі мистецької діяльності, вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; - створювати особисту музичну інтерпретацію, читати з листа, транспонувати, застосовувати фортепіано для професійної діяльності хорового диригента; - володіти методами та навичками <u>репетиційної роботи</u> та концертних виступів; - аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту; - демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій; - оперувати професійною термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом; - демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва; - використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
Ключові слова	Фортепіано, засоби музичної виразності, стиль, жанр, художній зміст, аранжування, транспонування, супровід.
Формат курсу	Очний
	Проведення практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Виконання тематичної добірки: «Твори українських композиторів»;</p> <p>Тема 2. Виконання супроводу вокально-хорових творів</p> <p>Тема 3. Оволодіння навичками виконання творів багатопланової фактури (поліфонія, п'еса);</p> <p>Тема 4. Виконання тематичної добірки: «Танцювальна музика різних епох»;</p> <p>Тема 5. Виконання супроводу вокально-хорових творів;</p> <p>Тема 6. Оволодіння навичками виконання творів різних за формою та стилем (сонатина, п'еса).</p> <p><i>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</i></p>

Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль, залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії музики, історії музики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	У процесі репетиційних і практичних занять курсу використовуються такі методи: репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності); креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів, нестандартний підхід до розв'язання сценічних ситуацій; опанування навичок імпровізації); моделювання (імітація в навчальному процесі педагогічних ситуацій і професійної діяльності викладача музичного інструменту).
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу потрібно: музичні інструменти; комп'ютери з доступом до Інтернету; навчальні програми; методичні розробки та рекомендації; навчально-методичні посібники; репертуарні збірники; нотні видання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • самостійна робота: 50 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • залік на основі поточної успішності. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів практичних робіт, які передбачено у межах курсу. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також і іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного оцінювання практичних занять та самостійної роботи. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільними гаджетами під час заняття з метою, яка не пов'язана із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не</p>

	толеруються.
Питання до іспиту.	1. Виконання творів різних за формою та стилем
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
I КУРС					
1 семестр	Модуль 1. Виконання тематичної добірки: «Твори українських композиторів» (2 різнохарактерні п'єси);	Академічний концерт	1. Альбом юного піаніста [ноти] : музичні твори, інструментальні / Упоряд. С. О. Лещук, О. А. Колесник. Вінниця : Нова Книга, 2009. 107 с. https://www.pinterest.com/olyanegoda/%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B8/	5 год.	Жовтень
	Модуль 2. Виконання супроводу вокально-хорових творів (2 твори)	Контрольний урок		4 год.	листопад
	Модуль 3. Оволодіння навичками виконання багатопланової фактури (поліфонія, дві різнохарактерні п'єси).	Академічний концерт		7 год	грудень
2 семестр	Модуль 4 . Виконання тематичної добірки: «Танцювальна музика різних епох» (2 різностильові та різнохарактерні п'єси);	Академічний концерт	1. Бобалік Я. Різнобарвна веселка нот: Метод. посіб. для фортепіано (почат. період навчання). Івано-Франківськ : [б. в.], 2001. 128 с. 2. Брилін Е. Сонячне намисто. Українські народні пісні в обробці для фортепіано : репертуарний навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2015. 92 с.	5 год.	Березень
	Модуль 5. Виконання супроводу вокально-хорових творів (2 твори)	Контрольний урок		4 год.	квітень
	Модуль 6. Оволодіння навичками виконання творів різних за формою (сонатина, дві				червень

	різнохарактерні п'єси)	Залік	. https://www.pinterest.com/olyanegoda/%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B8/	7 год.	
	Залік				